

CRNA GORA

KOMISIJA ZA TRŽIŠTE KAPITALA

Broj: 04/5-1458/14-22

Podgorica, 24.04.2023. godine

Komisija za tržište kapitala (u daljem tekstu: Komisija) na osnovu člana 26 stav 1 tačka 2, člana 27 stav 2 tačka 4 i člana 222 stav 1 tačka 5 Zakona o tržištu kapitala ("Službeni list Crne Gore", br. 001/18), na 15. sjednici od 24.04.2023. godine, donosi

RJEŠENJE

1. **UTVRĐUJE SE** da investiciono društvo Agea International a.d. Podgorica nije postupilo po rješenju Komisije br. 04/5-1458/6-22 od 20.02.2023. godine (u daljem tekstu: Rješenje) i:
  - 1.1 Informacioni sistem uskladilo sa članom 5 Pravila o organizacionim zahtjevima i pravilima poslovnog ponašanja za obavljanje investicionih usluga i aktivnosti („Sl. list CG“, br. 083/18, 023/19, 076/21), (u daljem tekstu: Pravila) na način da nadležni organ Investicionog društva donese Odluku o usvajanju usklađenih akata/procedura sa navedenim članom Pravila, u roku od 30 (trideset) dana od dana prijema Rješenja;
    - 1.1.1. Uskladilo informacioni sistem sa članom 6 stav 1 tačka 2. alineja 2 Pravila kojim je propisano da je Investiciono društvo dužno da donese, primjenjuje i redovno ažurira mjere koje će osigurati kontinuitet poslovanja informacionog sistema, a naročito pouzdanost informacionog sistema sačinjavanjem najmanje dvije kopije podataka na kraju svakog radnog dana, pri čemu se jedna kopija čuva u službenim prostorijama, u roku od 30 (trideset) dana od dana prijema Rješenja;
    - 1.1.2. Zaključilo ugovor sa Liquidity Provider-om u skladu sa članom 293 stav 1 Zakona o tržištu kapitala („Sl. list CG“, br. 01/18), (u daljem tekstu: Zakon o TK), u roku od 30 (trideset) dana od dana prijema Rješenja;
  - 1.2. Donijelo Politiku upravljanja pritužbama koja bi bila usklađena sa članom 257 Zakona o TK i članom 9 Pravila, u roku od 30 (trideset) dana od dana prijema Rješenja;
  - 1.3. Uspostavilo, primjenjivalo i redovno ažuriralo sisteme upravljanja rizicima koji bi bili usklađeni sa članom 254 Zakona o TK i članom 33 stav 5, 6 i 7 Pravila, u roku od 30 (trideset) dana od dana prijema Rješenja;
  - 1.4. Sa klijentima zaključilo ugovore u pisanoj formi i uskladilo ih sa članom 270 stav 1 i 2 Zakona o TK i članom 58 stav 1 tačka 3. Pravila, u roku od 30 (trideset) dana od dana prijema Rješenja;

- 1.5. Usvojilo Interni akt kojim će identifikovati rizike i vršiti njihovu procjenu u skladu sa članom 6 stav 1 tačka 1 i članom 7 stav 1 i 3 ZSPNFT, u roku od 30 (trideset) dana od dana prijema Rješenja;
  - 1.6. Usvojilo Program stručnog osposobljavanja i usavršavanja zaposlenih kod obveznika za tekuću godinu u skladu sa članom 45 stav 1 tačka 8 ZSPNFT, u roku od 30 (trideset) dana od dana prijema Rješenja;
  - 1.7. Donijelo Akt o imenovanju ovlaštenog lica za obavljanje poslova iz oblasti sprječavanja pranja novca i finansiranje terorizma finansijsko-obavještajnoj jedinici u skladu sa članom 46 stav 3 ZSPNFT, u roku od 30 (trideset) dana od dana prijema Rješenja;
  - 1.8. Uspostavilo poslovnu saradnju sa davaocem usluga sertifikovanja koji pruža usluge elektronske indentifikacije klijenta u skladu sa članom 14 stav 2 ZSPNFT, u roku od 30 (trideset) dana od dana prijema Rješenja;
  - 1.9. Pribavilo kopiju indentifikacionih dokumenata za sve klijente i na njima naznači datum, vrijeme i ime lica koje je izvršilo uvid u skladu sa članom 14 stav 5 ZSPNFT, u roku od 30 (trideset) dana od dana prijema Rješenja;
  - 1.10. Izvršilo analizu klijenata sa aspekta sprječavanja pranja novca i finansiranje terorizma u skladu sa članom 7 stav 1 ZSPNFT, u roku od 30 (trideset) dana od dana prijema Rješenja;
  - 1.11. Pribavi pisanu saglasnost Višeg rukovodioca za svakog klijenta koji dolazi iz visokorizične treće zemlje u skladu sa članom 35a stav 2 ZSPNFT, u roku od 30 (trideset) dana od dana prijema Rješenja.
2. **ODUZIMA SE** dozvola za rad **investicionom društvu AGEA INTERNATIONAL**, akcionarskom društvu, sa sjedištem u Podgorici, Arsenija Boljevića 2A, izdata rješenjem broj 03/2-2/2-19 od 03.07.2019. godine, i to:

2.1 dozvola za pružanje investicionih usluga i obavljanje investicionih aktivnosti:

- prijem i prenos naloga koji se odnose na jedan ili više finansijskih instrumenata;
- izvršenje naloga za račun klijenta;
- trgovanje za svoj račun;

2.2 dozvola za pružanje pomoćnih usluga:

- čuvanje i administriranje finansijskih instrumenata za račun klijenata, uključujući kastodi usluge i sa tim povezane usluge, kao što je upravljanje novčanim sredstvima i kolateralima;
- usluge poslovanja stranom valutom u vezi sa pružanjem investicionih usluga;

zbog nepostupanja po rješenju Komisije br. 04/5-1458/6-22 od 20.02.2023. godine, osim u dijelu neophodnom da završi poslove po nalogu iz tačke 3 dispozitiva ovog rješenja.

3. **NALAŽE SE** investicionom društvu Agea International a.d. Podgorica (u daljem tekstu: Investiciono društvo) da:
  - 3.1 Prenese sva novčana sredstva klijenata koje investiciono društvo drži za račun klijenata na novčane račune klijenata kod odgovarajućih finansijskih institucija, **u što kraćem roku;**
  - 3.2 Komisiji dostavlja izvještaj o ukupnom broju klijenata i ukupnom iznosu novčanih sredstava klijenata koje investiciono društvo drži za račun klijenata, neposredno ili posredno, **svakog ponedjeljka, do 12:00 sati;**
  - 3.3 Komisiji dostavi izjavu ovjerenu u skladu sa zakonom da je prenijelo sva novčana sredstva koje investiciono društvo drži za račun klijenata, neposredno ili posredno, na novčane račune klijenata kod odgovarajućih finansijskih institucija, **kada postupi po tački 3., podtačka 3.1 dispozitiva ovog rješenja;**
  - 3.4 Komisiji dostavi:
    - 3.4.1 Izvještaj o poslovanju za period od 01.01.2023. do 31.03.2023. godine, sa pripadajućom naknadom za vršenje nadzora i kontrole investicionog društva, **najkasnije do 30.04.2023. godine,**
    - 3.4.2 Izvještaj o poslovanju za period od 01.01.2023. do 30.06.2023. godine, odnosno do dana oduzimanja dozvole za rad, sa pripadajućom naknadom za vršenje nadzora i kontrole investicionog društva, **najkasnije do 31.07.2023. godine i**
    - 3.4.3 Izvještaj nezavisnog revizora za 2022. godinu, **najkasnije do 30.06.2023. godine.**
4. **OBAVEZUJE SE** Investiciono društvo da o postupanju po nalogu iz tačke 3 dispozitiva ovog rješenja obavijesti Komisiju i dostavi joj odgovarajuću dokumentaciju kojom se dokazuje navedeno postupanje.
5. Investiciono društvo ne smije završiti postupak likvidacije i stečaja prije nego postupi po nalogu iz tačke 3 dispozitiva ovog rješenja.
6. Ovo rješenje će se dostaviti Centralnom registru privrednih subjekata Crne Gore.
7. Komisija će obavijestiti Centralni registar privrednih subjekata Crne Gore kad Investiciono društvo postupi po nalogu iz tačke 3 dispozitiva ovog rješenja.
8. Tačka 2 dispozitiva ovog rješenja objaviće se u „Službenom listu Crne Gore”.
9. Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja.

Objasnenje

Komisija za tržište kapitala (u daljem tekstu: Komisija) je, nakon utvrđenih nepravilnosti u neposrednoj kontroli poslovanja investicionog društva AGEA INTERNATIONAL a.d. Podgorica (u daljem tekstu: Investiciono društvo), na 4. sjednici od 20.02.2023. godine, donijela Rješenje br. 04/5-1458/6-22 (u daljem tekstu: Rješenje).

Rješenjem je IZREČENA opomena investicionom društvu zbog nezakonitosti i nepravilnosti koje su utvrđene u neposrednoj kontroli poslovanja Investicionog društva izvršenoj 16.12.2022. godine.

Takođe, Rješenjem je UTVRĐENO da:

- Izvodi iz Tehničkog priručnika (Technical Manual) iz sistema Investicionog društva, ne sadrže informacije o informacionom sistemu Investicionog društva, u skladu sa članom 5 Pravila o organizacionim zahtjevima i pravilima poslovnog ponašanja za obavljanje investicionih usluga i aktivnosti („Sl. list CG“, br. 083/18, 023/19, 076/21), (u daljem tekstu: Pravila);
- Investiciono društvo:
  - ~ ne sačinjava kopiju podataka informacionog sistema koja se čuva u službenim prostorijama i
  - ~ nema zaključen ugovor sa Liquidity Provider-om;
- Investiciono društvo nema (nije donijelo) Politiku upravljanja pritužbama koja bi informacije sadržane u dokumentima Investicionog društva: Izvod iz Priručnika podrške iz sistema, i to PRAKSA: Dodavanje bilješki klijentima i Izvod iz sistema Procedure pritužbi klijenata, upotpunila i koja bi bila usklađena sa članom 257 Zakona o tržištu kapitala („Sl. list CG“, br. 01/18), (u daljem tekstu: Zakon o TK) i članom 9 Pravila;
- Dokument Investicionog društva: Izvod iz sistema – Upravljanje rizicima i preventivne mjere za otklanjanje eventualnog rizika koji može da dovede do neizvršenja obaveza investicionog društva, ne sadrži informacije o tome da Investiciono društvo uspostavlja, primjenjuje i redovno ažurira sisteme upravljanja rizicima srazmerno vrsti, obimu i složenosti poslovanja društva, u skladu sa članom 254 Zakona o TK i članom 33 Pravila;
- Investiciono društvo nema zaključen Ugovor sa klijentom u pisanoj formi, koji sadrži izjave klijenta da je prije zaključenja ugovora upoznat sa sadržajem Pravila poslovanja, Pravilnikom o tarifi i ostalim informacijama u skladu sa članom 58 Pravila.
- Investiciono društvo nije donijelo Proceduru za analizu rizika iz oblasti sprječavanja pranja novca i finansiranje terorizma u skladu sa članom 6 stav 1 tačka 1, član 7 stav 1 i 3 Zakona o sprječavanju pranja novca i finansiranju terorizma ("Službeni list Crne Gore", br. 033/14 od 04.08.2014, 044/18 od 06.07.2018, 073/19 od 27.12.2019, 070/21 od 25.06.2021), (u daljem tekstu: ZSPNFT);
- Investiciono društvo nije donijelo i usvojilo Program stručnog osposobljavanja i usavršavanja zaposlenih kod obveznika za tekuću godinu u skladu sa članom 45 stav 1 tačka 8 ZSPNFT;
- Investiciono društvo nije dostavilo Akt o imenovanju ovlašćenog lica za obavljanje poslova iz oblasti sprječavanja pranja novca i finansiranje terorizma finansijsko-obavještajnoj jedinici u skladu sa članom 46 stav 3 ZSPNFT;

- Investiciono društvo nema uspostavljenu poslovnu saradnju sa davaocem usluga sertifikovanja koji pruža usluge elektronske indentifikacije klijenta u skladu sa članom 14 stav 2 ZSPNFT;
- Investiciono društvo nije izvršilo indentifikaciju klijenata na način kojim je propisano članom 14 stav 5 ZSPNFT;
- Investiciono društvo nije izvršilo analizu rizika klijenata u skladu sa članom 7 stav 1 ZSPNFT;
- Viši rukovodilac Investicionog društva nije dao pisanu saglasnost prilikom zaključivanja poslovne saradnje sa klijentima koji dolaze iz visokorizičnih trećih zemalja u skladu sa članom 35a stav 2 ZSPNFT;

Takođe, Rješenjem je **NALOŽENO** Investicionom društvu da otkloni nepravilnosti utvrđene neposrednom kontrolom i da:

- Informacioni sistem uskladi sa članom 5 Pravila na način da nadležni organ Investicionog društva donese Odluku o usvajanju usklađenih akata/procedura sa navedenim članom Pravila, u roku od 30 (trideset) dana od dana prijema Rješenja;
- Donese, primjenjuje i redovno ažurira mjere koje će osigurati kontinuitet poslovanja informacionog sistema, a naročito pouzdanost informacionog sistema sačinjavanjem najmanje dvije kopije podataka na kraju svakog radnog dana, pri čemu se jedna kopija čuva u službenim prostorijama, u roku od 30 (trideset) dana od dana prijema Rješenja;
- Zaključi ugovor sa Liquidity Provider-om u skladu sa članom 293 stav 1 Zakona o TK, u roku od 30 (trideset) dana od dana prijema Rješenja;
- Donese Politiku upravljanja pritužbama koja bi bila usklađena sa članom 257 Zakona o TK i članom 9 Pravila, u roku od 30 (trideset) dana od dana prijema Rješenja;
- Uspostavi, primjenjuje i redovno ažurira sisteme upravljanja rizicima koji bi bili usklađeni sa članom 254 Zakona o TK i članom 33 stav 5, 6 i 7 Pravila, u roku od 30 (trideset) dana od dana prijema Rješenja;
- Sa klijentima zaključi ugovore u pisanoj formi i uskladi ih sa članom 270 stav 1 i 2 Zakona o TK i članom 58 stav 1 tačka 3. Pravila, u roku od 30 (trideset) dana od dana prijema Rješenja;
- Donese i usvoji Interni akt kojim će identifikovati rizike i vršiti njihovu procjenu u skladu sa članom 6 stav 1 tačka 1 i članom 7 stav 1 i 3 ZSPNFT, u roku od 30 (trideset) dana od dana prijema Rješenja;
- Donese i usvoji Program stručnog osposobljavanja i usavršavanja zaposlenih kod obveznika za tekuću godinu u skladu sa članom 45 stav 1 tačka 8 ZSPNFT, u roku od 30 (trideset) dana od dana prijema Rješenja;
- Dostavi Akt o imenovanju ovlašćenog lica za obavljanje poslova iz oblasti sprječavanja pranja novca i finansiranje terorizma finansijsko-obavještajnoj jedinici u skladu sa članom 46 stav 3 ZSPNFT, u roku od 30 (trideset) dana od dana prijema Rješenja;

- Da uspostavi poslovnu saradnju sa davaocem usluga sertifikovanja koji pruža usluge elektronske indentifikacije klijenta u skladu sa članom 14 stav 2 ZSPNFT, u roku od 30 (trideset) dana od dana prijema Rješenja;
- Da za sve klijente pribavi kopiju indentifikacionih dokumenata i da na njima naznači datum, vrijeme i ime lica koje je izvršilo uvid u skladu sa članom 14 stav 5 ZSPNFT, u roku od 30 (trideset) dana od dana prijema Rješenja;
- Da za svakog klijenta izvrši analizu u skladu sa članom 7 stav 1 ZSPNFT, u roku od 30 (trideset) dana od dana prijema Rješenja;
- Da za svakog klijenta koji dolazi iz visokorizične treće zemlje pribavi pisanu saglasnost Višeg rukovodioca u skladu sa članom 35a stav 2 ZSPNFT, u roku od 30 (trideset) dana od dana prijema Rješenja.

Takođe, Rješenjem je OBAVEZANO Investiciono društvo da o postupanju po nalogu iz Rješenja obavijesti Komisiju i dostavi joj odgovarajuću dokumentaciju kojom se dokazuje navedeno postupanje.

U tački 5 dispozitiva Rješenja navedeno je da će, ukoliko Investiciono društvo ne postupi u skladu sa nalogom iz dispozitiva Rješenja, Komisija prema Investicionom društvu preduzeti odgovarajuće zakonom propisane mjere.

Članom 5 stav 1 Pravila propisano je da Informacioni sistem investicionog društva mora biti adekvatan, s obzirom na obim i složenost usluga koje društvo obavlja.

Članom 5 stav 2 tačka 1., 2., 3., 4., 5., 6., i 7. Pravila propisano je da je Investiciono društvo je dužno da obezbijedi efikasnu kontrolu i zaštitu informacionih sistema, koji moraju da obezbjeđuju sigurnost, potpunost i tajnost podataka, a naročito:

1. zaštitu hardvera i softvera od neovlašćenog pristupa podacima i to detaljnim nadzorom (procedure za registrovanje, analizu i kontrolu svake aktivnosti u sistemu), kontrolom pristupa preko dodjele ovlašćenja i autorizacije korisnika,
2. adekvatnu obuku zaposlenih u vezi sa korišćenjem tog sistema i procedurama koje su utvrđene za njegovu zaštitu,
3. da samo ovlašćena lica, o kojima investiciono društvo vodi posebnu evidenciju, imaju pristup informacionom sistemu i mogućnost unosa, izmjene i upotrebe podataka,
4. da svako lice koje ima pristup radnoj stanici mora da ima korisničko ime i šifru i dostupnost samo funkcijama koje su neophodne za vršenje posla tog lica, s tim da jedno korisničko ime i šifru može da koristi samo jedno lice,
5. da se u informacione sisteme unose samo podaci koji su odobreni na način utvrđen aktima društva,
6. da su u informacione sisteme unijeti svi podaci čiji je unos odobren i
7. da se redovno vrši provjera tačnosti unijetih podataka.

Članom 5 stav 3 Pravila propisano je da Izvodi iz informacionih sistema investicionog društva moraju da nose datum i vrijeme sastavljanja i ovjeru ovlašćenog lica.

Članom 6 stav 1 tačka 2. alineja 2 Pravila propisano je da je Investiciono društvo dužno je da donese, primjenjuje i redovno ažurira mjere koje će osigurati kontinuitet poslovanja informacionog sistema, a naročito pouzdanost informacionog sistema, sačinjavanjem najmanje

dvije kopije podataka na kraju svakog radnog dana, pri čemu se jedna kopija čuva u službenim prostorijama, a druga kopija na drugoj lokaciji.

Članom 293 stav 1 Zakona o TK propisano je da se izdvajanje poslovnih procesa vrši ugovorom zaključenim o međusobnim pravima i obavezama investicionog društva i pružaoca usluge kojem povjerava određene poslove, radnju ili aktivnost koja predstavlja dio djelatnosti investicionog društva.

Članom 294 stav 4 Zakona o TK propisano je da je investiciono društvo dužno da, na zahtjev Komisiji stavi na raspolaganje sve informacije koje se odnose na izdvajanje poslovnog procesa.

Članom 257 Zakona propisano je da je Investiciono društvo dužno da uspostavi i sprovodi djelotvorne i transparentne postupke za brzo rješavanje prigovora postojećih ili potencijalnih malih investitora, kao i da vodi evidenciju o primljenim prigovorima i mjerama preduzetim sa ciljem njihovog rješavanja.

Članom 9 stav 1 Pravila propisano je da je Investiciono društvo dužno da uspostavi, sprovodi i održava efikasne i transparentne politike i postupke upravljanja pritužbama za ažurno rješavanje pritužbi klijenata odnosno potencijalnih klijenata u skladu sa članom 257 Zakona.

Članom 9 stav 2 Pravila propisano je da Investiciono društvo vodi evidenciju primljenih pritužbi i mjera koje su preduzete za njihovo rješavanje.

Članom 9 stav 3 Pravila propisano je da Politika upravljanja pritužbama mora da pruži jasne, tačne i ažurirane informacije o postupku rješavanja pritužbi. Tu politiku potvrđuju organi upravljanja u društvu odnosno izvršni direktor i članovi odbora direktora.

Članom 9 stav 4 Pravila propisano je da Investiciono društvo objavljuje pojedini postupka za rješavanje pritužbi, koje uključuju informacije o politici upravljanja pritužbama i podatke za kontakt funkcije upravljanja pritužbama. Informacije se pružaju klijentima odnosno potencijalnim klijentima na zahtjev.

Članom 9 stav 5 Pravila propisano je da Investiciono društvo uspostavlja funkciju upravljanja pritužbama. Tu funkciju može da obavlja lice iz člana 253 stav 2 tačka 1 Zakona. U okviru funkcije praćenja usklađenosti investicionih društava analiziraju se pritužbe i podaci o rješavanju pritužbi kako bi se osiguralo da se njima utvrđuju i rješavaju svi rizici odnosno pitanja.

Članom 9 stav 6 Pravila propisano je da Investiciono društvo obavještava klijente odnosno potencijalne klijente o mogućnostima koje su im na raspolaganju, uključujući da pritužbu mogu uputiti subjektu za alternativno rješavanje sporova prema zakonu kojim se uređuje arbitraža.

Članom 254 stav 1 tačka 1) 2) i 3) podtačka a) b) i c) Zakona o TK propisano je da je Investiciono društvo dužno da:

- 1) uspostavi i sprovodi politike upravljanja rizicima koji se odnose na aktivnosti, procese i sisteme društva;
- 2) sprovodi mjere za upravljanje rizicima iz tačke 1 ovog stava;
- 3) kontroliše:
  - a) primjerenost i djelotvornost politike upravljanje rizicima;
  - b) nivo usklađenosti investicionog društva i njegovih zaposlenih sa mjerama iz tačke 2 ovog stava;
  - c) primjerenost i djelotvornost mjera preduzetih za otklanjanje mogućih nedostataka u uspostavljenim postupcima, mjerama, i mehanizmima, uključujući propuste zaposlenih u slučaju nepridržavanja tih mjera, odnosno postupaka.

Članom 254 stav 2 tačka 1) i 2) Zakona o TK propisano je da je Investiciono društvo dužno da primjereno uslugama koje pruža, vrsti, obimu i složenosti poslovanja, uspostavi i sprovodi nezavisno upravljanje rizicima za:

- 1) sprovođenje mjera i postupaka iz stava 1 ovog člana;
- 2) dostavljanje izvještaja i davanje sugestija višem rukovodstvu u skladu sa članom 256 stav 2 ovog zakona.

Članom 33 stav 5 Pravila propisano je da je Investiciono društvo dužno da u skladu sa članom 254 Zakona uspostavi, primjenjuje i redovno ažurira sisteme upravljanja rizicima srazmerno vrsti, obimu i složenosti poslovanja društva.

Članom 33 stav 6 tačka 1., 2. 3. i 4. Pravila propisano je da sistemi iz stava 5 ovog člana moraju uključivati:

1. strategije, politike, procedure i mjere upravljanja rizicima;
2. organizacionu šemu sa definisanim ovlašćenjima i odgovornostima za upravljanje rizicima;
3. proces upravljanja rizicima; i
4. efikasan sistem unutrašnjih kontrola.

Članom 33 stav 7 Pravila propisano je da je Investiciono društvo dužno da prati i ocjenjuje podobnost, sveobuhvatnost i efikasnost usvojenih strategija, politika i postupaka upravljanja rizicima, kao i primjerenost i efikasnost predviđenih mjera u svrhu otklanjanja mogućih nedostataka u strategijama, politikama i postupcima upravljanja rizicima, uključujući i propuste relevantnih lica.

Članom 270 stav 1 Zakona o TK propisano je da je Investiciono društvo dužno da sa klijentom zaključi ugovor u pisanoj formi, kojim se uređuju međusobna prava i obaveze i drugi uslovi pod kojima investiciono društvo pruža investicione usluge klijentu.

Članom 270 stav 2 Zakona o TK propisano je Ugovor iz stava 1 ovog člana, naročito sadrži izjavu klijenta da je upoznat sa sadržajem pravila poslovanja i cjenovnikom usluga investicionog društva prije zaključenja ugovora.

Članom 58 stav 1 tačka 3 Pravila propisano je da je Investiciono društvo dužno da sa klijentom zaključi Ugovor o obavljanju investicionih i pomoćnih usluga na papiru ili na drugom trajnom mediju koji sadrži izjavu klijenta da je prije zaključenja ugovora upoznat sa sadržajem pravila poslovanja, pravilnikom o tarifi investicionog društva, informacijama iz člana 50 ovih pravila koje uključuju i upozorenja u vezi sa rizikom ulaganja u finansijske instrumente u skladu sa članom 312 Zakona i upozorenje na rizik gubitka cijele investicije, kao i načinu rješavanja sporova u skladu sa članom 9 ovih pravila.

Članom 26 stav 1 tačka 3 Zakona o TK propisano je da u obavljanju javnih ovlašćenja Komisija obavlja nadzor nad poslovanjem subjekata nadzora i nalaže mjere za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti.

Članom 27 stav 2 tačka 24 Zakona o TK, propisano je da, ako u postupku nadzora utvrdi da je došlo do kršenja odredaba ovog zakona, Komisija će donijeti rješenje kojim će naložiti subjektu nadzora da u ostavljenom roku otkloni utvrđene nepravilnosti, a može u zavisnosti od izvršene povrede, da preduzme druge mjere u skladu sa ovim zakonom.

Članom 6 stav 1 tačka 1 ZSPNFT propisano je da : „Obveznik je dužan da, prilikom obavljanja djelatnosti, izvršava mjere i radnje u skladu sa ovim zakonom, a naročito da:

1) identifikuje rizike i vrši procjenu rizika (u daljem tekstu: analiza rizika) i uspostavlja politike, kontrole, procedure i preduzima radnje za umanj enje rizika od pranja novca i finansiranja terorizma;”

Članom 7 stav 1 i 3 ZSPNFT propisano je :

“(1) Obveznik je dužan da, u roku od 60 dana od dana osnivanja, izradi analizu rizika kojim utvrđuje procjenu rizičnosti pojedinog klijenta, grupe klijenata, države ili geografskog područja, poslovnog odnosa, transakcije ili proizvoda, usluga i distributivnih kanala u vezi mogućnosti zloupotrebe u svrhe pranja novca ili finansiranja terorizma i da je redovno ažurira najmanje jednom godišnje i čuva u skladu sa ovim zakonom.

(3) Analizu rizika iz stava 1 ovog člana obveznik priprema na osnovu smjernica o analizi rizika koje utvrđuju nadležni organi iz člana 94 ovog zakona, u skladu sa propisom koji donosi Ministarstvo i rezultata nacionalne procjene rizika.”

Članom 45 stav 1 tačka 8 ZSPNFT propisano je da je obveznik dužan da: “priprema programe stručnog osposobljavanja i usavršavanja zaposlenih kod obveznika u oblasti otkrivanja i sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma.”

Članom 46 stav 3 ZSPNFT propisano je da:

„Obveznik je dužan da, u roku od osam dana od dana imenovanja ovlašćenog lica, finansijsko-obavještajnoj jedinici dostavi akt o imenovanju, koji sadrži lične podatke i naziv radnog mjesta ovlašćenog lica i lica određenog za njegovog zamjenika i da o svakoj promjeni tih podataka, najkasnije u roku od 15 dana od dana njihove promjene, obavijesti finansijsko-obavještajnu jedinicu.“

Članom 14 stav 2 i 5 ZSPNFT propisano je:

“(2) Identitet klijenta iz stava 1 ovog člana može se utvrditi i na osnovu kvalifikovane elektronske potvrde klijenta, koju je izdao davalac usluga sertifikovanja u skladu sa propisima i prilikom tog utvrđivanja identiteta obveznik upisuje podatke o klijentu iz kvalifikovane elektronske potvrde u evidenciju podataka iz člana 78 ovog zakona.”

“(5) Obveznik je dužan da u postupku utvrđivanja identiteta klijenta iz stava 1 ovog člana pribavi fotokopiju lične isprave (npr. lične karte, pasoša, vozačke dozvole ili drugog dokumenta koji sadrži fotografiju lica čiji identitet obveznik utvrđuje ili provjerava), na kojoj upisuje datum, vrijeme i ime lica koje je izvršilo uvid i koju čuva u skladu sa ovim zakonom.”

Članom 7 stav 1 ZSPNFT propisano je:

„ Obveznik je dužan da, u roku od 60 dana od dana osnivanja, izradi analizu rizika kojom utvrđuje procjenu rizičnosti pojedinog klijenta, grupe klijenata, države ili geografskog područja, poslovnog odnosa, transakcije ili proizvoda, usluga i distributivnih kanala u vezi mogućnosti zloupotrebe u svrhe pranja novca ili finansiranja terorizma i da je redovno ažurira najmanje jednom godišnje i čuva u skladu sa ovim zakonom.“

Članom 35a stav 2 ZSPNFT propisano je:

„Obveznik je dužan da prije uspostavljanja poslovnog odnosa sa klijentom iz visokorizične treće države pribavi pisanu saglasnost višeg rukovodioca“

Na osnovu gore navedenog, Komisija je utvrdila da:

- Informacioni sistem Investicionog društva nije usklađen sa članom 5 Pravila;

- Investiciono društvo ne sačinjava kopiju podataka informacionog sistema koja se čuva u službenim prostorijama, što nije u skladu sa članom 6 stav 1 tačka 2 alineja 2 Pravila;
- Investiciono društvo nema zaključen ugovor sa Liquidity Provider-om, u skladu sa članom 293 stav 1 Zakona o TK;
- Investiciono društvo nema (nije donijelo) Politiku upravljanja pritužbama koja bi bila usklađena sa članom 257 Zakona o TK i članom 9 Pravila;
- Investiciono društvo ne uspostavlja, primjenjuje i redovno ažurira sisteme upravljanja rizicima srazmerno vrsti, obimu i složenosti poslovanja društva, i da isti nijesu usklađeni sa članom 254 Zakona o TK i članom 33 Pravila;
- Investiciono društvo nema zaključen Ugovor sa klijentom u pisanoj formi, koji sadrži izjave klijenta da je prije zaključenja ugovora upoznat sa sadržajem Pravila poslovanja, Pravilnikom o tarifi i ostalim informacijama u skladu sa članom 58 Pravila, i da isti nije usklađen sa članom 270 stav 1 i 2 Zakona o TK i članom 58 stav 1 tačka 3 Pravila;
- Investiciono društvo nije donijelo Akt kojim će identifikovati rizike i vršiti njihovu procjenu u skladu sa članom 6 stav 1 tačka 1 i članom 7 stav 1 i 3 Zakona o sprječavanju pranja novca i finansiranju terorizma ("Službeni list Crne Gore", br. 033/14 od 04.08.2014, 044/18 od 06.07.2018, 073/19 od 27.12.2019, 070/21 od 25.06.2021), (u daljem tekstu: ZSPNFT);
- Investiciono društvo nije donijelo Program stručnog osposobljavanja i usavršavanja zaposlenih za tekuću godinu u skladu sa članom 45 stav 1 tačka 8 ZSPNFT;
- Investiciono društvo nije dostavilo Akt o imenovanju ovlašćenog lica za sprječavanje pranja novca i finansiranje terorizma finansijsko-obavještajnoj jedinici u skladu sa članom 46 stav 3 ZSPNFT;
- Investiciono društvo nije uspostavilo poslovnu saradnju sa davaocem usluga sertifikovanja koji pruža usluge elektronske indentifikacije u skladu sa članom 14 stav 3 ZSPNFT;
- Investiciono društvo nije sačinilo kopije identifikacionih dokumenata klijenata na kojima je dužan da naznači datum, vrijeme i ime lica koje je izvršilo uvid, a u skladu sa članom 14 stav 5 ZSPNFT;
- Investiciono društvo nije izvršilo procjenu rizičnosti pojedinog klijenta, grupe klijenata, države ili geografskog položaja, poslovnog odnosa, transakcije ili proizvoda, usluga i distributivnih kanala u vezi mogućnosti zloupotrebe u svrhe pranja novca ili finansiranje terorizma u skladu sa članom 7 stav 1 ZSPNFT;
- Viši rukovodilac Investicionog društva nije dao pisanu saglasnost prilikom zaključivanje poslovne saradnje sa klijentima koji dolaze iz visokorizičnih trećih zemalja u skladu sa članom 35a stav 2 ZSPNFT.

Nakon isteka roka za postupanje po Rješenju (22.03.2023. godine), Investiciono društvo nije obavijestilo Komisiju o postupanju po nalogu iz Rješenja, niti joj je dostavilo odgovarajuću dokumentaciju kojom se dokazuje navedeno postupanje.

Dana 29.03.2023. godine, Komisija se obratila Investicionom društvu, zahtjevom za izjašnjenje, br. 04/5-1458/8-22, u kojem je od Nikoline Dabetić, izvršne direktorice Investicionog društva (u daljem tekstu: Izvršna direktorica) zahtijevano, da s obzirom na to da je rok za postupanje po Rješenju istekao 22.03.2023. godine, a Investiciono društvo nije Komisiju obavijestilo o postupanju po nalogu iz tačke 3 dispozitiva Rješenja, niti joj je dostavilo odgovarajuću dokumentaciju kojom se dokazuje navedeno postupanje, se, shodno članu 14 stav

1 Zakona o upravnom postupku („Sl. list Crne Gore“, br. 56/14, 20/15, 40/16, 37/17), pisano izjasni o postupanju po nalogu iz tačke 3 dispozitiva Rješenja.

Dana 04.04.2023. godine, Investiciono društvo je Komisiji dostavilo izjašnjenje br. 04/5-1458/9-22 koje je potpisala Izvršna direktorica i u kojem je, između ostalog, navedeno sljedeće:

„Da je društvo dana 20. februara 2023. godine faktički prestalo da pruža investicione usluge klijentima, zbog nerentabilnosti, zasićenosti tržišta i drugih ekonomskih procesa koji su direktno uticali na poslovanje Društva kroz godine, a u cilju dobrovoljne likvidacije Društva“.

Uz navedeno izjašnjenje, dostavljena je i:

- Odluka o dobrovoljnoj likvidaciji br. 22-2023 od 28.03.2023. godine.

Dana 04.04.2023. godine, Komisija se obratila Investicionom društvu, zahtjevom za dostavu dokumentacije, br. 04/5-1458/10-22, u kojem je od Izvršne direktorice zahtijevano, da s obzirom na to da je Investiciono društvo prestalo da pruža investicione usluge u cilju dobrovoljne likvidacije Investicionog društva, se, shodno članu 14 stav 1 Zakona o upravnom postupku („Sl. list Crne Gore“, br. 56/14, 20/15, 40/16, 37/17), pisano izjasni o tome da li je:

- obavijestilo sve klijente o prestanku pružanja investicionih usluga,
- prenijelo sva novčana sredstva klijenata koje Investiciono društvo drži za račun klijenata, neposredno ili posredno, na novčane račune klijenata kod odgovarajućih finansijskih institucija,
- svaki započeti posao finansijskim instrumentima koje Investiciono društvo drži za račun klijenata, neposredno ili posredno, završilo ili, ako je moguće, prenijelo drugom investicionom društvu koje ima dozvolu za pružanje investicionih usluga,
- obustavilo otvaranje novih pozicija finansijskih instrumenata klijenata,
- završilo - zatvorilo sve otvorene pozicije finansijskih instrumenata klijenata.

Ukoliko jeste, potrebno je da Komisiji dostavi:

- izjavu ovjerenu u skladu sa zakonom da je Investiciono društvo obavijestilo sve klijente o oduzimanju dozvole za rad,
- izjavu ovjerenu u skladu sa zakonom da je Investiciono društvo prenijelo sva novčana sredstva koje Investiciono društvo drži za račun klijenata, neposredno ili posredno, na novčane račune klijenata kod odgovarajućih finansijskih institucija i
- izjavu ovjerenu u skladu sa zakonom da je Investiciono društvo:
  - ~ prenijelo sve finansijske instrumente koje Investiciono društvo drži za račun klijenata, neposredno ili posredno, na račune finansijskih instrumenata klijenata kod odgovarajućih finansijskih institucija,
  - ~ svaki započeti posao finansijskim instrumentima koje Investiciono društvo drži za račun klijenata, neposredno ili posredno, završilo ili, ako je moguće, prenijelo drugom investicionom društvu koje ima dozvolu za pružanje investicionih usluga i
  - ~ završilo - zatvorilo sve otvorene pozicije finansijskih instrumenata koje Investiciono društvo drži za račun klijenata, neposredno ili posredno.

Dana 07.04.2023. godine, Investiciono društvo je Komisiji dostavilo izjašnjenje br. 04/5-1458/11-22 koje je potpisala Izvršna direktorica u kojem je, između ostalog, navedeno sljedeće:

„Da (i) u dijelu koji slijedi navodimo pojašnjenja – za aktivnosti koje nisu sprovedene u cjelosti, dok (ii) u prilogu dostavljamo izjavu ovjerenu u skladu sa zakonom -- za aktivnosti koje jesu sprovedene u cjelosti.

Imajući u vidu navedeno, Društvo pojašnjava sledeće:

Povlačenje novčanih sredstava klijenata koje Društvo drži za račun klijenata je u toku. Trenutno je povučeno blizu 2/3 novčanih sredstava klijenata sa početka finansijske godine. Prenos je od strane klijenata izvršen tako što je Društvo prethodno obavijestilo klijente o potrebi povlačenja novčanih sredstava.“

Uz navedeno izjašnjenje, dostavljena je i:

- Izjava Investicionog društva koje zastupa Nikolina Dabetić, izvršna direktorica, od 7. aprila 2023. godine, koju je potpisala Izvršna direktorica i koja je ovjerena od strane notara Šuća Lekića iz Podgorice, u kojoj je, između ostalog, navedeno da je:
  - ~ „Dana 23. februara 2023. godine, Društvo obavijestilo svoje klijente putem mejla da zaustavlja primanje novih ordera, depozita i otvaranja naloga, te da će Društvo kompletno zaustaviti trading 20. marta 2023. godine, pri čemu je, takođe, navedeno obavještenje postavljeno i na web-sajtu Društva¹. Dodatno, dana 23. marta 2023. godine, Društvo je, nakon što je zaustavilo trade servere, svim klijentima poslalo mejl u kojem se navodi da je Društvo u procesu prestanka poslovanja, zahtijevajući od klijenata da povuku novčana sredstva čim prije,
  - ~ Društvo sve poslove sa finansijskim instrumentima koje drži za račun klijenata završilo 20. marta 2023. godine, pri čemu je prethodno ostavljen razuman rok klijentima da sami zatvore svoje ordere,
  - ~ Društvo je obustavilo otvaranje novih pozicija finansijskih instrumenata klijenata,
  - ~ Društvo je zatvorilo sve otvorene pozicije finansijskih instrumenata klijenata.“

Nakon uvida u web-site Investicionog društva 07.04.2023. godine, utvrđeno je da se na navedenom web-site-u nalazi Obavještenje o dobrovoljnoj likvidaciji Investicionog društva kojim se klijenti koji imaju račun kod Investicionog društva pozivaju da podignu svoja sredstva (i na engleskom jeziku).

Članom 26 stav 1 tačka 2 Zakona o TK propisano je da u obavljanju javnih ovlašćenja Komisija izdaje i oduzima dozvole, odobrenja, licence i saglasnosti za koje je ovlašćena u skladu sa zakonom.

Članom 27 stav 2 tačka 4 Zakona o TK propisano je da ako u postupku nadzora utvrdi da je došlo do kršenja odredaba ovog zakona, Komisija će donijeti rješenje kojim će naložiti subjektu

¹ <https://www.agea.com/index.ncre?page=news&id=1508>

nadzora da u ostavljenom roku otkloni utvrđene nepravilnosti, a može u zavisnosti od izvršene povrede, da oduzme ili privremeno obustavi dozvolu za rad fizičkim i pravnim licima kojima je izdala dozvolu za rad.

Članom 222 stav 1 tačka 5 Zakona o TK propisano je da će Komisija oduzeti dozvolu za pružanje investicionih usluga ako investiciono društvo krši odredbe ovog zakona.

Članom 261 stav 2 Zakona o TK propisano je da je Investiciono društvo dužno da dostavlja Komisiji izvještaj nezavisnog revizora najkasnije do 30. juna tekuće godine za prethodnu godinu.

Članom 3 stav 2 tačka 1) i 2) Pravila o bližem sadržaju, rokovima i sačinjavanju i načinu dostavljanja izvještaja investicionih društava i njihovih filijala ("Službeni list Crne Gore", br. 070/18, 029/21, 136/22) propisano je da je Investiciono društvo dužno da Komisiji dostavi izvještaje o poslovanju:

- 1) za period od 01.01. - 31.03. najkasnije do 30. aprila tekuće godine,
- 2) za period od 01.01. do 30.06. najkasnije do 31. jula tekuće godine.

Članom 4 stav 1 Pravila o bližem sadržaju, rokovima i sačinjavanju i načinu dostavljanja izvještaja investicionih društava i njihovih filijala ("Službeni list Crne Gore", br. 070/18, 029/21, 136/22) propisano je da je Investiciono društvo je dužno da dostavi Komisiji godišnji finansijski izvještaj i izvještaj nezavisnog revizora, dok je stavom 6 istog člana propisano da izvještaj nezavisnog revizora se dostavlja Komisiji najkasnije do 30. juna tekuće za prethodnu godinu.

Članom 223 stav 2 Zakona o TK propisano je da u slučaju oduzimanja dozvole za pružanje investicionih usluga investicionom društvu, pokreće se postupak likvidacije, odnosno stečaja u skladu sa zakonom kojim se uređuju privredna društva, odnosno kojim se uređuje postupak stečaja privrednog društva.

Članom 223 stav 3 Zakona o TK propisano je da u slučaju iz stava 2 ovog člana, imovina klijenata investicionog društva ne može se uključiti u likvidacionu, odnosno stečajnu masu tog društva.

Na osnovu svega navedenog, Komisija je utvrdila da je Investiciono društvo nije postupilo po Rješenju, te da je prekršilo odredbe:

- člana 5 Pravila,
- člana 6 stav 1 tačka 2 alineja 2 Pravila,
- člana 293 stav 1 Zakona o TK,
- člana 257 Zakona o TK i člana 9 Pravila,
- člana 254 Zakona o TK i člana 33 Pravila,
- člana 270 stav 1 i 2 Zakona o TK i člana 58 stav 1 tačka 3 Pravila,
- član 6 stav 1 tačka 1 Zakona o SPNFT,
- član 7 stav 1 i 3 Zakona o SPNFT,
- član 45 stav 1 tačka 8 Zakona o SPNFT,
- član 46 stav 3 Zakona o SPNFT;
- član 14 stav 3 Zakona o SPNFT;
- član 14 stav 5 Zakona o SPNFT;
- član 7 stav 1 Zakona o SPNFT;
- član 35a stav 2 Zakona o SPNFT,

pa je riješila kao u dispozitivu ovog rješenja.

Uputstvo o pravnoj zaštiti: Protiv ovog rješenja se može voditi upravni spor podnošenjem tužbe Upravnom sudu Crne Gore u roku od 20 dana od dana prijema ovog rješenja.

PREDSJEDNIK KOMISIJE
Željko Drinčić

